

Т. Я. Любива

Мертон Роберт-Кінг

МЕРТОН Роберт-Кінг (Merton Robert King; 04. 07. 1910, м. Філадельфія, шт. Пенсильванія, США – 23. 02. 2003, м. Нью-Йорк, США) – американський соціолог. Батько Р.-К. Мертона. Народився у сім'ї емігрантів з Пд. України (ім'я та прізвище при народж. – Меєр Школьнік). Навч. у Темпл. університеті (Філадельфія, 1927–31). Відтоді працював у Гарвард. університеті як асист. П. Сорокіна (1936 здобув докторат); від 1941 – у Колумбій. університеті: проф., 1979–2003 – почес. проф.; водночас від 1957 – президент Амер. соціол. асоціації. Зробив знач. внесок у розроблення методології соціол. дослідж. і соціології науки, вивчення соц. структури, бюрократії, соц. дезорганізації; запровадив у наук. обіг терміни «непередбачувані наслідки», «рольова модель», «самоздійснюване пророцтво», «референтна група» тощо; створив парадигму функціонал. аналізу як бази формування теорій середнього рівня; започаткував метод фокус-групи. Запропонував концепцію етосу науки як комплексу цінностей та норм, обов'язкових для науковців. Його утворюють 4 імперативи: універсалізм (оцінка наук. ідеї залежно від її змісту, незважаючи на національність та статус дослідника), комуналізм (відкритість наук. результатів для наук. співтовариства), безкорисливість та організов. скептицизм (крит. ставлення до влас. ідей та ідей, запропонов. колегами).

Основні праці

Social Theory and Social Structure. New York, 1949; 1957; 1968; The Focused Interview. New York, 1956; 1990 (співавт.); On the Shoulders of Giants: A Shandean Postscript. New York, 1965; 1967; San Diego, 1985; Chicago, 1993; The Sociology of Science: Theoretical and Empirical

Investigations. Chicago, 1973; Sociological Ambivalence. New York, 1976; On Social Structure and Science, The Heritage of Sociology. Chicago; London, 1996 (співавт.); Социальная теория и социальная структура (фрагменты) / Пер. с англ. К., 1996.

Рекомендована література

1. Роберт К. Мертон: Краткий автобиографический очерк // Социология: теория, методы, маркетинг. 2000. № 4.

Бібліографічний опис:

Мертон Роберт-Кінґ / Т. Я. Любива // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66626>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).